

Prof. PaedDr. Gabriela Korimová, PhD.,

Ekonomická fakulta Univerzity Mateja Bela, Tajovského 10, Banská Bystrica

Oponentský posudok

na vymenovanie doc. JUDr. Ing. Jána Šeba, PhD. za profesora v odbore habilitačného a inauguračného konania Verejná ekonomika a služby v študijnom odbore Ekonómia a manažment

K posudku na inauguračné konanie doc. JUDr. Ing. Jána Šeba, PhD. boli predložené relevantné podkladové materiály, plnenie kvalitatívnych a kvantitatívnych kritérií stanovených EF UMB pre daný typ kvalifikačného rastu, ako aj odporúčaná štruktúra samotného posudku.

Doc. Ján Šeba poznám od svojho nástupu na akademickú pôdu EF UMB ako výborného bývalého študenta a následne ako kolegu a zamestnanca Katedry verejnej ekonomiky a regionálneho rozvoja EF UMB v Banskej Bystrici.

Jeho vedecko-výskumné, manažérske a osobnostné predpoklady sa naplno prejavili aj vo vzdelávacom procese študentov nielen našej fakulty, vo viacerých projektových tímoch, funkciách a pozíciách na EF UMB, domácich a európskych inštitúciách, ktoré sa venujú teoretickým i aplikačným modelom verejných financií a dôchodkovým systémom.

Z tohto pohľadu je inauguračný proces doc. Šeba prirodzeným vyústením jeho doterajších vedecko-publikačných a pedagogických aktivít.

V zmysle požiadaviek na štruktúru inauguračného posudku ďalej uvádzam:

A/ Tri najvýznamnejšie diela

Na posúdenie som dostala tri práce:

- Šebo Ján, Králik Ivan, Danková Daniela (2019). Dôchodková politika: redistribučné a fiškálne súvislosti formovania alternatív. Bratislava: VEDA, vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied, 290 s. ISBN 978-80-7144-302-5.

- Šebo Ján, Šebová Ľubica (2016). Suboptimality of immediate annuitization in private pension schemes. In - Ekonomický časopis: časopis pre ekonomickú teóriu, hospodársku politiku, spoločensko-ekonomické prognózy. Bratislava: Ekonomický ústav Slovenskej akadémie vied. Roč. 64, č. 2/2016, s. 169-190.

- Šebo Ján, Danková Daniela, Králik Ivan (2020). In Search of the Optimal

Saving Strategy for Pan-European Pension Products. In: Financial Assets and Investing – Brno: Masarykova univerzita v Brne, 2/2020, s. 54-72.

Prvá citovaná práca je vedecká monografia a dve sú vedecké štúdie. Vo všetkých má inaugurant väčšinový autorský podiel. Nakoľko sa práce týkajú aj rôznych aspektov sociálneho poistenia je prirodzené, že som pána doc. Šeba aktívne vedecky sledovala a podporovala, konzultovala či kriticky oponovala niektoré parciálne publikačné a projektové výstupy.

Uvedené tri práce (a nielen tie) prezentujú výstupy z teoretických modelov takmer 20 rôznych stratégií sporenia, ktoré s tímom rôzne simulovali a väčšinou členili ako stratégie statického sporenia s pevným podielom akcií, stratégie dynamického životného cyklu viazané na vek sporiteľa a stratégie rôzne kombinujúce vek, dĺžku a mieru zásluhovosti sporiteľa, inflačné tendencie, strednú dĺžku dožitia populácie, medzigeneračnú solidaritu (1. pilier), nesolidaritu (2. pilier) a množstvo iných determinujúcich faktorov. Originalita výstupov je zrejماً a pre teóriu dôchodkového sporenia nielen na Slovensku prínosná.

Na záver len konštatujem, že hodnotenie troch predložených diel inauguranta, v kontexte jeho ostatnej publikačnej činnosti, spĺňa požiadavky a kritéria EF UMB na daný typ kvalifikačného konania.

B/ Pedagogické činnosť

Z kvalitatívnych i kvantitatívnych dokumentov a prehľadov doc. Šeba je zrejmé, že v oblasti pedagogickej činnosti vysoko prekračuje všetky požadované kritéria. Postupne vyučoval a garantoval množstvo profilových i výberových (voliteľných) predmetov vo všetkých troch stupňoch vysokoškolského štúdia nielen na EF UMB, ale aj v zahraničí. Je garantom 1. stupňa vysokoškolského štúdia EF UMB v študijnom odbore verejná ekonomika a služby (aktuálne Verejná ekonomika a manažment, študijný odbor Ekonomika a manažment). Celkove viedol 37 bakalárskych, 76 diplomových a 6 doktorandských prác.

Pedagogické skúsenosti odovzdával aj počas viacerých zahraničných pobytov ako lektor či expert na Ekonomicko-správnú fakulte MU v Brne, Financial Services User Group, EK (Brusel), Occupational Pensions Stakeholder Group, EIOPA (Frankfurt, Nemecko) a na iných akademických či inštitucionálnych subjektoch. Významný je prínos inauguranta aj pre prax, spomeniem napríklad projekty „Oranžová obálka“, Virtuálna, d.s.s., a.s., DYNREG – Dynamická regulácia systému starobného dôchodkového sporenia v SR, Pension Savings – The Real Returns: Better Finance (Brusel) s podporou EK.

Aktuálne je projektovým manažérom na Úrade vlády SR v tíme Plánu obnovy, kde garantuje reformné procesy starobného dôchodkového systému v SR.

Na záver konštatujem, že doc. J. Šebo v oblasti pedagogickej činnosti vysoko prekračuje všetky kritéria EF UMB na daný typ kvalifikačného rastu.

C/ Vedeckovýskumná činnosť

Inauguranc v oblasti vedy a výskumu realizoval ako vedúci riešiteľ, alebo zástupca riešiteľa celkovo 42 domácich a zahraničných projektov (APVV, KEGA, VEGA, ERAZMUS+, Vyšegradský fond, NISPAcee, Open Society Foundation a pod.). Všetky projekty boli orientované na výstupy v teoretickej a implementačnej rovine, s dosahom na rozvoj dôchodkového systému Slovenska, verejnej politiky a ekonomiky. V inauguračnej prílohe: Zoznam výstupov pre prax, patentov, autorských osvedčení, vynálezov a technických diel doc. Šebo uvádza 39 konkrétnych výstupov pre rôzne štátne inštitúcie, súkromné poisťovne organizácie a pod., pričom v odbornej i laickej komunite najviac rezonuje aplikácia modelu DYNREG pre potreby odhadu nasporenej sumy a dôchodkových nárokov jednotlivcov (vytvorenie a údržba dátových kociek), vývoj trojpilierovej dôchodkovej kalkulačky (internetová aplikácia) a prepojenie projekcií s modelom Oranžová obálka pre potreby odhadu nasporenej sumy a dôchodkových nárokov jednotlivcov. K tomu sa pridáva aj 6 ostatných typov výstupov pre prax.

Doc. Ján Šebo je spoluriešiteľom projektu Európskej komisie (Pension Savings: The Real Returns) a Svetovej banky zameraného na analýzu nákladov rôznych poskytovateľov zdravotníckych služieb. V rokoch 2011 - 2021 pôsobil ako člen pracovnej skupiny FSUG (Financial Services User Group) EK, kde zastupoval malých investorov a sporiteľov. Od roku 2019 pôsobí ako člen „Scientific Council“ v organizácii Better Finance so sídlom v Bruseli. Od roku 2021 pôsobí v svetovej expertnej skupine EIOPA Practitioners Network on Pension Tracking Systems, ktorej úlohou je poskytovať expertízu v oblasti dizajnu, správy a prevádzky systémov na sledovanie dôchodkových nárokov.

V inauguračnom spise sa uvádza ešte mnoho ďalších významných členstiev v domácich a medzinárodných organizáciách čo len dokladuje vysoký vedecký profil J. Šeba.

Vedecko-výskumná oblasť je najsilnejšou súčasťou tvorivého potenciálu doc. Šeba, jeho osobitného prístupu ku kreovaniu heterogénnych a interdisciplinárne orientovaných výskumných tímov, schopnosti zapájania študentov všetkých stupňov štúdia, osobitne doktorandov.

D/ Publikačná činnosť.

V tejto oblasti má žiadateľ za celé obdobie celkovo akceptovaných 99 publikačných výstupov, z toho najviac (15) sú vedecké štúdie a vedecké články v zahraničných vedeckých zborníkoch. V kvantitatívnom prehľade plnenia

publikačných kritérií na vymenovanie za profesora sú uvedené nasledovné štatistiky:

III.1 knižné publikácie, kde sú uvedené dve vysokoškolské učebnice a 5 odborných knižných publikácií.

III. 2 Vedecké monografie, vedecké práce, publikácie vo vedeckých a odborných časopisoch a zborníkoch, kde je evidovaných 6 vedeckých monografií, 34 vedeckých prác publikovaných doma a v zahraničí, 50 výstupov z domácich a zahraničných konferencií.

III. 3 Odborné a iné práce (domáce/zahraniczne), kde je uvedených celkom 10 výstupov.

III. 4 Minimálne požiadavky na počty publikovaných vedeckých prác alebo výstupov kategórie A na získanie titulu profesor, kde je uvedených 65 vedeckých prác a 7 výstupov kategórie A.

IV. Ohlasy na publikačnú činnosť, kde je uvedených celkom 137 ohlasov, z toho 22 v zahraničných a domácich publikáciách, registrované v citačných indexoch Web of Science a databáze Scopus (kategória 1 a 2).

Na záver konštatujem, že doc. Šebo vysoko prekračuje všetky kritéria publikačnej činnosti na získanie titulu profesor.

Aj keď na niektoré výstupy doc. Šeba a jeho tímu/ov nemusia byť vždy konsenzuálne odborné a politické názory, ktoré bezpochyby tak citlivý systém akým je dôchodkové zabezpečenie vyvoláva, a to hlavne z hľadiska rizika latentnej eliminácie podstaty cieľov sociálneho poistenia, na základe jeho dlhoročnej vedeckej činnosti môžem zodpovedne konštatovať, že v oblasti dôchodkového systému je nositeľom viacerých originálnych metodologických, metodických, projektových a manažérskych postupov nielen v slovenskom výskume.

E/ Plnenie kritérií pre vymenovanie za profesora

Na základe komplexného hodnotenia predloženej dokumentácie o vedeckovýskumnej, pedagogickej a publikačnej činnosti, splnených a vo väčšine prípadov vysoko prekročených povinných kvalitatívnych a kvantitatívnych kritérií EF UMB pre udelenie vedecko-pedagogického titulu profesor,

odporúčam

inauguračnej komisii a Vedeckej rade Ekonomickej fakulty UMB schváliť

doc. JUDr. Ing. Jána Šeba, PhD.

za profesora

v odbore habilitačného a inauguračného konania Verejná ekonomika a služby v študijnom odbore Ekonomie a manažment.

Otázky do rozpravy:

1/ Vyjadrite svoj názor na "rodičovský bonus", jeho prípadné výhody a riziká.

2/ Ako vnímate skutočnosť, že v čase kreovania 2. piliera a súkromných dôchodkových správcovských spoločností, štát rezignoval na šancu vytvoriť aj štátnu DSS.

V Banskej Bystrici, 22.4.2022

prof. PaedDr. Gabriela Korimová, PhD.